

Οι νέοι σκιτσάρον για την Ευρώπη

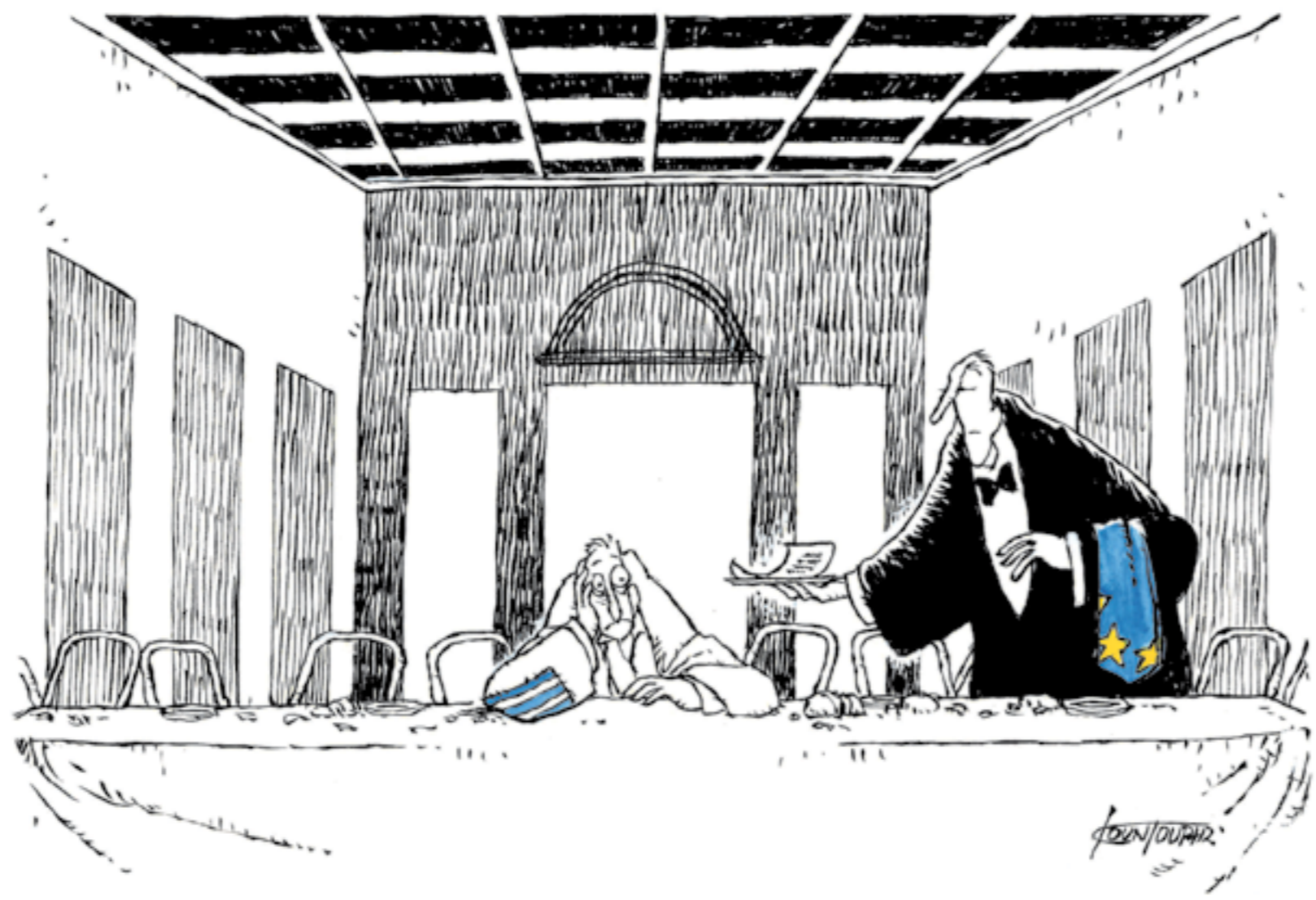
Της **Καίτης Βλάχου**
Σκίτσα: **Μιχάλης Κουντούρης**

Πώς μπορεί να συνδυαστεί άμεσα η τρέχουσα πραγματικότητα με την εκπαίδευση; Υπάρχει τρόπος να λειτουργήσουν άμεσα τα αντανάκλαστικά των μαθητών και των εκπαιδευτικών; Η γελοιογραφία και το σκίτσο είναι μία από τις απαντήσεις. Με τον ίδιο τρόπο που ο γελοιογράφος του Τύπου καταθέτει τον προβληματισμό του, αποκαλύπτει λιγότερο προβεβλημένες πτυχές της κοινωνικής-πολιτικής-οικονομικής πραγματικότητας ή τονίζει αλήθειες που αποσιωπούνται, έτσι και ένας μαθητικός διαγωνισμός γελοιογραφίας και κόμικς έρχεται να φωτίσει την άλλη πλευρά των πραγμάτων, τις σκέψεις όχι μόνο για την «κακή» Ε.Ε., αλλά και για τη θετική της προσφορά. Γιατί η κριτική σκέψη ανθεί εκεί που αμβλύνεται η πόλωση.

Η πρωτοβουλία της Educartoon-Η γελοιογραφία στην εκπαίδευση βρήκε ανταπόκριση από το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Ιστορική Έρευνα, Διδακτική και Νέες Τεχνολογίες» του Ιονίου Πανεπιστημίου και την επιστημονική ένωση «Νέα Παιδεία» και έτσι προκηρύχθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2013 ο πανελλήνιος μαθητικός διαγωνισμός γελοιογραφίας και κόμικς για μαθητές Γυμνασίου, Γενικού και Εσπερινού Λυκείου, καθώς και Λυκείου Τεχνικής Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο του εορτασμού του Ευρωπαϊκού Έτους των Πολιτών (2013) και με αφορμή την εικοστή επέτειο της ευρωπαϊκής ιθαγένειας, είναι σημαντικό να δοθεί η ευκαιρία στους έφηβους μαθητές να καταθέσουν τη σκέψη τους για τον ρόλο και τη θέση της Ελλάδας στην Ε.Ε. αλλά και της ίδιας της Ε.Ε. στη διεθνή κοινότητα σήμερα.

Ο χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ε.Ε. και η οικουμενικότητά τους μέσα στην πολυπολιτισμική ευρωπαϊκή κοινωνία, οι υποχρεώσεις του Ευρωπαίου πολίτη, τα πλεονεκτήματα και οι ευκαιρίες που παρέχει η Ε.Ε. στους νέους των χωρών-μελών της, η επιρροή της στην καθημερινότητα του Έλληνα πολίτη, τα οφέλη και οι ζημιές για την Ελλάδα από την ένταξή της σε αυτήν, τα οικονομικά και τα κοινωνικά προβλήματα στην Ευρώπη (ανεργία, φτώχεια, αειφορία, μετανάστευση, υγεία), η διαφορετικότητα των πολιτισμών και η κοινότητα των γλωσσών και των πολιτισμών, η ελληνική ταυτότητα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτισμικής κληρονομιάς και σε αυτό της ευρωπαϊκής καθημερινότητας, η ταυτότητα του Ευρωπαίου πολίτη, η Ε.Ε. και η προστασία του περιβάλλοντος, και η Ευρώπη και ο κόσμος είναι κάποιες από τις προτεινόμενες θεματικές του διαγωνισμού. Η πρωτότυπη και με χιούμορ σκέψη, αυτή που διαφέρει από τη στερεοτυπική που προβάλλουν τα ΜΜΕ, και έπειτα η δεξιοτέχνα, ενδοχόμενες και το ταλέντο, των μαθητών να σκιτσάρουν είναι τα κύρια κριτήρια του διαγωνισμού.

Ο διαγωνισμός ήρθε ως συνέχεια των δράσεων της Educartoon γύρω από την αξιοποίηση της γελοιογραφίας στην εκπαίδευση. Η Educartoon, το αποτέλεσμα της συνεργασίας του γελοιογράφου Μιχάλη Κουντούρη με τον εκδότη Νίκο Νίκα, δραστηριοποιήθηκε για πρώτη φορά στην εκπαιδευτική κοινότητα το 2011 με το πρόγραμμα κυκλοφοριακής αγωγής «Αύριο εγώ θα οδηγώ». Η ομάδα της αποτελείται από παιδαγωγούς, δασκάλους και καθηγητές, καθηγητές Πανεπιστημίων, καλλιτέχνες και διακεκριμένους συγγραφείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Επίσης συμμετέχουν η επιστημονική ένωση «Νέα Παιδεία» του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Ιστορική Έρευνα, Διδακτική και Νέες Τεχνολογίες» του Ιονίου Πανεπιστημίου, η ΕΥΘΥΤΑ (Παρατηρητήριο Οδικής Ασφάλειας Ρόδου), η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών, το Δημοτικό Σχολείο Κρεμαστής, η Δευτεροβάθμια Διεύθυνση της Δ' Αθηνών, καθώς και τοπικές ΕΛΜΕ και σύλλογοι καθηγητών.

Μπορούν οι μαθητές να ερμηνεύσουν μια γελοιογραφία; Ο Μιχάλης Κουντούρης απαντά ότι η γελοιογραφία ως εικαστικό είδος έχει συγκεκριμένες κωδικές και, όπως όλα τα είδη τέχνης, για την κατανόηση του νοήματός της απαιτούνται ορισμένα «κλειδιά». Είναι όμως ένα είδος τέχνης που σε κάνει πρωτίτως να σκέφτεσαι, σε οδηγεί σε μια προσωπική «ανάγνωση». Έτσι κεντρίζει το ενδιαφέρον των παιδιών και διεγείρει τη φαντασία τους οδηγώντας τα σε ερμηνείες που ίσως ούτε ο ίδιος ο καλλιτέχνης δεν είχε στο μυαλό του». Εξάλλου δεν πρόκειται για κάτι εντελώς ανοίκειο. Η διδασκαλία ενός πολυτροπικού κειμένου βρίσκεται μέσα στη διδακτική καθημερινότητα σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης. Αρα κάθε επιφύλαξη για τη δυσκολία από την πλευρά των εκπαιδευτικών στην αξιοποίηση του υλικού αίρεται εκ προοιμίου.

Η Educartoon προτείνει λοιπόν την αξιοποίηση της γελοιογραφίας στην εκπαιδευτική διαδικασία ως εναλλακτικό διδακτικό εργαλείο με «ειδική προστιθέμενη αξία». Με βάση επιστημονικές και διαπιστώσεις από την εφαρμογή «παράδοσιακών» μεθόδων διδασκαλίας, η παιδαγωγική της ομάδα τονίζει την ανάγκη ανανέωσης της διδακτικής πρακτικής, γι' αυτό και δίνει στη γελοιογραφία και το κόμικς κεντρικό ρόλο. «Πρόκειται για έναν καινούργιο τρόπο, οικείο, εύληπτο, δημιουργικό και ευχάριστο στα παιδιά, που βασίζεται στις αρχές της διαθεματικότητας, της βιωματικότητας και της συνεργατικότητας. Η καθολική ανταπόκριση που βρίσκει η γελοιογραφία στην τάξη είναι εντυπωσιακή. Μαθητές με δυσκολίες ένταξης ή μαθησιακά προβλήματα δραστηριοποιήθηκαν και συμμετείχαν ενεργά όποτε εφαρμόστηκαν προγράμματα της Educartoon ενδυναμώνοντας με τη συμμετοχή τους το ομαδικό κλίμα στην τάξη» επισφαιρίζει ο Νίκος Νίκας.

Η γελοιογραφία αξιοποιείται στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από μια σειρά προτάσεων

θέματα, για παράδειγμα ο ρατσισμός, η αλληλεγγύη, η μετανάστευση, το φιλερηνικό πνεύμα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μαθήματα όπως η Αρχαία Ελληνική και η Νεοελληνική Γλώσσα, οι Κοινωνικές Σπουδές, η σύγχρονη και νεότερη Ιστορία κτλ. Ο φετινός πανελλήνιος μαθητικός διαγωνισμός γελοιογραφίας και κόμικς «Οι νέοι σκιτσάρουν για την Ευρώπη» κινείται στο πλαίσιο του παραπάνω σκεπτικού. «Ο γελοιογράφος με ταχύτητα, ευθυκρισία και καλαισθησία ανταποκρίνεται κριτικά στα ερεθίσματα της σύγχρονης καθημερινότητάς του. Με τον ίδιο τρόπο θα θέλαμε να εκπαιδεύσουμε τους μαθητές να αντιδρούν σε ό,τι τους περιβάλλει, τους ενοχλεί ή τους ικανοποιεί. Θεωρούμε πως μόνο μέσα από την ερμηνεία της γελοιογραφίας και του σκίτσου αλλά και την παραγωγή νέου έργου μπορούν να ασκηθούν οι μαθητές στη δημιουργικότητα εκείνη που απαιτούν από τους νέους ανθρώπους οι καιραιοτικές αλλαγές στη ζωή μας» επισφαιρίζει η Νατάσα Μερκούρη, μέλος της παιδαγωγικής ομάδας.

Μια δυναμική διαδικασία, η εκπαίδευση, έχει ανάγκη από εργαλεία όπως αυτό της γελοιογραφίας που εκπαιδεύει τους νέους να αντιδρούν σε ό,τι τους περιβάλλει

Νέοι δρόμοι

Η δημιουργική παρέμβαση της Educartoon στα εκπαιδευτικά πράγματα είναι ένα γεγονός με πολιτιστική και παιδαγωγική αξία. Πολιτιστική αξία γιατί εντάσσει στον συνηθώς άθυδρο και ψυχρό, χώρο του υπαρκτού σχολείου την επαφή με την αισθητική, την καλλιτεχνική έκφραση, τη γόνιμη αποτύπωση με εικόνα και λόγο των ιδεών και των συναισθημάτων μαθητών και εκπαιδευτικών, παρέμβαση δηλαδή αφήπισης και αντίστασης στην εποχή της κρίσης. Παράλληλα αυτή η παρέμβαση έχει ιδιαίτερη παιδαγωγική αξία γιατί ευαισθητοποιεί προς την κατεύθυνση της αναζήτησης και εφαρμογής νέων δρόμων προσέγγισης της γνώσης, που θα υπερβαίνουν «τους τοίχους» του σημερινού εκπαιδευτικού οργανισμού και θα «συνομιλούν» με την κοινωνία και τον κόσμο!

Κώστας Αγγελάκος
επίκουρος καθηγητής Παιδαγωγικών στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, διευθυντής του περιοδικού ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ

Πώς θα λάβετε μέρος

Κάθε μαθητής ή ομάδα μαθητών μπορεί να υποβάλει μέχρι δύο έργα.

Το μέγεθος των έργων πρέπει να είναι από 210 Χ 297 mm (A4) έως 297 Χ 420 mm (A3).

Κάθε τεχνική είναι δεκτή (σχεδιασμός με ηλεκτρονικά μέσα, ελεύθερη επιλογή υλικού κτλ).

Τα έργα πρέπει να υποβληθούν χωρίς πλαίσιο ή κορνίζα.

Το όνομα και το σχολείο των διαγωνιζόμενων να αναφέρεται υποχρεωτικά στο πίσω μέρος του έργου.

Τα μαθητικά έργα πρέπει να φτάσουν στον φορέα που συντονίζει τον διαγωνισμό με συστημένη επιστολή ή courier στην ταχυδρομική διεύθυνση EDUCARTOON, Δωδεκανήσου 45, Τ.Θ 457, 17402 Αλιμος Αττικής, με ημερομηνία σφραγίδας ταχυδρομείου ή επίδοσης σε εταιρεία courier το αργότερο μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2013.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα www.educartoon.gr.

Χορηγός επικοινωνίας: Εφημερίδα των Συντακτών

Ο πανελλήνιος διαγωνισμός γελοιογραφίας και κόμικς διοργανώνεται με αφορμή την εικοστή επέτειο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δίνει την ευκαιρία σε έφηβους μαθητές να καταθέσουν τη σκέψη τους για τον ρόλο και τη θέση της Ελλάδας στην κοινότητα

